1858. N°. 132.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 3 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 2 November.

Bij kon. besluit van 28 Oct. is aan den heer J. Geel, hoogleeraar, eersten bibliothecaris aan de hoogeschool alhier, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend uit gemelde betrekking, met het einde van het loopende jaar, onder dankbetuiging voor de door hem bewezen diensten; en met ingang van 1° Januarij 1859, in zijne plaats benoemd de heer W. G. Pluygers, doctor in de letteren, conrector aan het gymnasium alhier.

Wij achten het niet ongepast bij deze gelegenheid te vermelden dat het in de afgeloopen maand juist 25 jaren was geleden dat de hooggel. heer dr. J. Geel zijne betrekking als eerste bibliothecaris aanvaardde. Moge de waardige man zich eerlang in het herstel zijner geschokte gezondheid, die tot zijne aftreding aanleiding gaf, verheugen en nog langen tijd zijne welverdiende rust genieten.

— Door stemgeregtigde deelhebbers in de Nederl. handelmaatschappij, van het kiescollegie Leyden, is heden tot commissaris-plaatsvervanger dier maatschappij benoemd de heer P. J. de Fremery, ter vervulling der vacature ontstaan door de benoeming van den heer S. J. le Poole tot commissaris.

— Door den minister van binnenlandsche zaken is eene circulaire gerigt aan de commissarissen des konings in de verschillende provinciën, waarin deze worden uitgenoodigd aan de gemeentebesturen bekend te maken, dat Zr. Ms. verjaardag op den 19den Februarij aanst. wederom zal worden gevierd. Naar men verneemt zijn ook de noodige maatregelen genomen, dat de manschappen van het leger Zr. Ms. geboortedag op feestelijke wijze zullen herdenken.

Het *Staatsblad* n°. 71 bevat een kon. besluit van 25 Oct., houdende nadere bepalingen ten aanzien van het af te leggen examen door hen die op eene buitenlandsche akademie een diploma als medicinae doctor hebben verkregen. Uit de daarin [illegible] bepalingen blijkt dat een zoodanig examen in het openbaar moet worden gehouden en drie volle uren moet duren. De taal daarbij te bezigen is voor Nederlanders de Nederlandsche, voor vreemdelingen hunne moedertaal, ingeval de examinatoren zich daarin genoegzaam verstaanbaar weten uit te drukken; en anders de Nederlandsche of de Latijnsche taal, ter keuze van den examinandus. De kosten van het examen bedragen *f* 150, waarvan een derde onder de examinatoren wordt verdeeld, en het overige gestort in het akademisch fonds, ingesteld bij kon. besluit van 13 Oct. 1836.

Bij eene dezer dagen door het ministerie van oorlog aan de militaire bevelhebbers gerigte instructie, nopens te doene kortingen voor het kleeding- en reparatie-fonds, zijn met klem herhaald de bepalingen: dat militairen, die zich aan dronkenschap schuldig maken, het maximum der korting zullen moeten ondergaan, en ook niets uit vermeld fonds mogen ontvangen.

Men verneemt, dat aan de heeren van Gend en Loos vergunning is verleend, om met den 1sten dezer de passagiersvracht hunner diligence-ondernemingen met 5 pCt. per uur te verhoogen.

Te Woerden is Vrijdag ll. aan den conducteur 1ste kl., Matthijs Eekels, van de artillerie, voor 50-jarige trouwe dienst, de gouden medaille uitgereikt, hem dezer dagen door Z. M. met eene gift van *f* 100 verleend. De genoemde persoon trad in 1803 in dienst als bombardier bij de Hollandsche artillerie; in 1806 en 1807 nam hij een werkzaam deel aan de veldtogten in Oostenrijk. In 1812 vond men hem bij het groote Fransche leger in Rusland, alwaar hij in het volgende jaar, met wonden overdekt, te Smolensko door de Russen gevangen werd genomen. Overgegaan in Russische dienst, streed hij tot in Februarij 1814 tegen de Franschen en keerde op dat tijdstip in de gelederen van het vaderlandsche leger terug. Van toen af deelde hij met slechts eene tusschenruimte van 3 jaren, al de moeijelijkheden, welke op verschillende tijdstippen van het leger zijn gevorderd geworden.

In de afdeelingen van de tweede kamer der staten-generaal heeft het cijfer van hoofdstuk V. der staatsbegrooting voor 1859 (*Binnenl. zaken*) groot bezwaar ontmoet. Wijders zijn verschillende beschouwingen en bedenkingen van algemeenen of bijzonderen aard in 't midden gebragt.

Er is aangedrongen op de indiening van een aantal wets-ontwerpen, als: 1°. nopens de schutterijen; 2°. tot regeling van het algemeen en bijzonder bestuur van den waterstaat; 3°. tot het stellen van regels voor het verleenen van vergunning tot den aanleg van openbare werken of tot het in werking brengen van openbare middelen van vervoer; 4°. regelende de politie op de wegen; 5°. aangaande het hooger en middelbaar onderwijs; 6°. op de wetboeken; en 7°. nopens den ijk der maten en gewigten.

Verre de meeste leden toonden zich onaangenaam verrast door de gedane aanvrage van twee ton voor de stichting van nieuwe gouvernementsgebouwen te 's Gravenhage. Wat de in het verleden jaar toegestane som van *f* 60,000 betreft voor het doen van opnemingen tot den aanleg van spoorwegen, die som is, naar men meent, niet in overeenstemming met de bedoeling der kamer gebruikt.

Bij de 7de afdeeling (*Onderwijs*) wordt in het verslag het volgende gezegd:

Enkele punten, tot de tegenwoordige inrigting van het hooger onderwijs betrekkelijk, werden besproken. Zoo verklaarde men zich in eene der afdeelingen voor het invoeren van gestrenge, goed ingerigte examina, geschikt om van de vorderingen der studenten bij elke stadie van hunne studie te doen blijken; zonder dat men daarom de noodzakelijkheid van een staatsexamen voor de toelating tot de hoogeschool aannam. In eene andere afdeeling werd de wenschelijkheid betoogd der benoeming van lectoren op onze hoogescholen in veel meer vakken van wetenschap dan tot nu toe het geval is. Daartegen werd echter aangemerkt, dat zulk eene diep ingrijpende verandering in ons akademisch onderwijs niet anders dan bij de nieuwe wetgeving daaromtrent zou kunnen worden tot stand gebragt. Zij hangt met het gewigtig vraagstuk zamen, of het aanmoedigen der optreding van privaatdocenten niet betere vruchten belooft en minder ongerief na zich slepen zou, dan eene aanmerkelijke vermeerdering van het getal bezoldigde lectoren. Intusschen werd dan toch de meening voorgestaan, dat in ons hooger onderwijs andere verbeteringen te brengen zijn, niet afhankelijk van de nieuwe wet. Zoo bijv. de hoogleeraren hier en daar een minder afdoenden invloed op de vorming der jongelieden oefenden, scheen dit ook daaraan toe te schrijven, dat sommigen hunner zich niet zoo uitsluitend aan hun moeijelijk ambt wijdden, als men verwachten moest; hetzij, wat de professoren in de geneeskunde betreft, ten gevolge van uitoefening der practijk, hetzij, wat anderen aangaat, door het waarnemen van aan hunne roeping vreemde betrekkingen. Voor zoover zulke misbruiken werkelijk bestaan, lag het op den weg der regering of ook van de curatoren der hoogescholen, [illegible] te gaan. [illegible] Uit de openbare dagbladen [illegible] gezien, dat de hoogleeraar van Assen, van wiens [illegible] vangen aanzoek, zijne betrekking weder heeft opgenomen, zonder dat men bij tijds in zijne vervanging was voorzien. Men begrijpt niet, waarom die vervanging tot nu toe is vertraagd; te minder nog omdat het niet moeijelijk zou vallen eene goede keus van een of meer opvolgers te doen. Al wierd thans een nieuw hoogleeraar benoemd, zou dit, nu het academiejaar reeds gedeeltelijk is verstreken, voor den geregelden en goeden loop der lessen in dat jaar weinig baten. De hoogeschool kan door zoodanige trage voorziening niet anders dan lijden; het geldt hier belangrijke vakken, waarvoor de emeritus-professor alleen staat. Bij de Groninger hoogeschool is niet lang geleden iets dergelijks voorgekomen. Men meent dan ook ernstig in bedenking te moeten geven, om voortaan tegen zoodanig uitstel der vervulling van opengevallen hoogleeraarsplaatsen te waken.

Er is gevraagd, hoe het staat met de uitvoering der overeenkomst wegens de stichting van een stadsziekenhuis te Leyden, dat tevens als nosocomium academicum dienen moest. De deswege gesloten overeenkomst is reeds bij de wet van 7 December 1853 goedgekeurd, doch schijnt steeds onuitgevoerd te blijven. Gaarne wist men, waaraan dat uitstel is toe te schrijven, en of het waar is, dat de gemeente Leyden zich aan de aangegane verpligtingen tracht te onttrekken.

Nopens de Delftsche akademie zijn algemeen luide klagten gerezen over den ongunstigen toestand dier akademie.

's GRAVENHAGE, 2 November.

Z. M. heeft aan jhr. mr. F. L. W. de Kock, directeur van 's konings kabinet, vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder-grootkruis (zonder de Zwaarden) der Adolfsorde van Nassau en van kommandeur, met de Ster, der orde van den Witten Valk, hem geschonken door den hertog van Nassau en den groothertog van Saksen-Weimar-Eisenach.

— Z. M. heeft den heer mr. J. B. L. Wentholt, op zijn verzoek, eervol ontslagen als schoolopziener in het 5de schooldistrict in Zuidholland en in zijne plaats benoemd den heer dr. A. A. Deenik.

— Tot majoor-kommandant der dienstdoende schutterij te Groningen is benoemd mr. J. W. F. de Fremery, thans kapitein bij die schutterij.

— Z. M. de koning en HH. KK. HH. de prins van Oranje en prins en prinses Frederik zijn allen in de residentie teruggekeerd.

— Morgen zal er op de goederen van Z. K. H. prins Frederik aan den Leydschen Straatweg door de leden van het Groot St. Hubert eene jagtpartij plaats hebben, waaraan ook Z. K. H. de prins van Oranje zal deelnemen.

— De minister voor de zaken der hervormde eeredienst enz. zal op Donderdag aanst. geen gehoor verleenen. Ook door den minister van marine zal op Vrijdag aanst. geen gehoor worden verleend.

— De leden der tweede kamer zijn aangeschreven om op Dingsdag 9 dezer hunne werkzaamheden te hervatten. Men verwacht dat de beraadslagingen over de begrootingswetten omstreeks de helft dezer maand zullen aanvangen.

— Zoo als reeds gemeld is, worden er eerlang organisatiën bij het personeel der ambtenaren van verschillende ministeriën te gemoet gezien. Dit zal, o. a., het geval zijn bij den raad van state en bij de ministeriën voor de hervormde eeredienst enz., marine, oorlog en koloniën.

— Men verzekert dat de hh. Conrad, Storm Buysing en Beyerinck, die door hh. burgemeester en wethouders uitgenoodigd zijn om het gemeentebestuur voor te lichten omtrent de vraag: »of de aanleg van eene zeehaven te Scheveningen mogelijk is en doelmatig kan zijn," hun rapport ter dierzake ingezonden en die vraag bevestigend hebben beantwoord, echter steeds in zooverre, dat zij den aanleg voorstellen van eene haven, geschikt voor stoombooten en visschersvaartuigen, doch geenszins voor grootere zeeschepen.

— Het prachtige hôtel van den baron van Brienen van de Groote Lindt in het Lange Voorhout is in zoo verre afgebouwd, dat het kapwerk thans daarop is geplaatst. Bij deze gelegenheid heeft de baron eenige gelden ter beschikking van de aannemers gesteld, ten einde de werklieden op eenige ververschingen te onthalen. Dit heeft Zaturdag jl. plaats gehad, terwijl hun wekelijksch loon eenigzins werd verhoogd. De werklieden hebben uit erkentelijkheid des avonds het nieuwe gebouw eenvoudig verlicht.

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van Dingsdag 2 November.

De commissaris des konings opent in HDs. naam de vergadering der staten. Hij geeft kennis dat de heeren mr. C. W. Hubrecht en mr. C. van der Vlies, nieuw benoemde leden der staten, hunne geloofsbrieven hebben ingezonden. Deze heeren worden, na onderzoek en in orde bevinding hunner geloofsbrieven, als leden toegelaten.

Hierna is overgegaan tot de loting ter verdeeling der vergadering in zes afdeelingen.

De voorzitter doet vervolgens onderscheidene mededeelingen, als: 1°. voorstellen van ged. staten, waaronder een tot het verleenen van tegemoetkoming aan de gemeente Woubrugge in de kosten tot opbouw van een schoollokaal en onderwijzerswoning, en tot nader onderzoek van het adres van het gemeentebestuur van Soeterwoude, om subsidie in de kosten van verbetering van wegen; 2°. rapporten van commissiën.

Op voorstel van den heer Geraerds Thesing is met acclamatie besloten, dat de vergadering hare hulde zal brengen bij den koning en bij den prins van Oranje, even als die vroeger heeft plaats gehad, maar vooral nu, bij gelegenheid van den 18den verjaardag van den prins. Voorts wordt besloten dat de vergadering niet *en corps* zou gaan, maar een commissie uit haren naam met die taak zou worden belast. Die commissie wordt zamengesteld uit de heeren Geraerds Thesing, Mock, van Hoogstraten, C. van Vollenhoven, van den Mandele, Begram en van Koetsveld, benevens den voorzitter en den griffier.

Morgen ten half elf ure zal de tweede zitting worden gehouden.

AMSTERDAM, 2 November.

Zaturdag ll. heeft de wis- en natuurk. afdeeling van de kon. academie van wetenschappen eene gewone vergadering gehouden. Tegenwoordig waren [illegible], W. Vrolik, [illegible], v. Hasselt, Buys Ballot, v. d. Boon Mesch, Elias, Delprat, Stamkart, Oudemans, v. Oordt, v. Gogh, Brants en Voorhelm Schneevoogt.

De secretaris doet mededeeling van eenige ingekomen brieven en boekgeschenken.

Onder anderen was ingekomen een brief van den minister van binnenl. zaken ten geleide van een adres van mr. S. C. Snellen van Vollenhoven, conservator bij het museum van natuurlijke historie te Leyden, verzoekende ondersteuning voor de voortzetting der uitgave van het werk over de Nederl. insecten, bij Sepp uitgegeven; de minister vraagt advies van de akademie. De heer Vrolik is van meening dat het wenschelijk is die ondersteuning te verleenen, maar onder voorwaarde dat er aan het werk eene andere vorm worde gegeven, overeenkomende met de eischen van onzen tijd. De zaak is in handen eener commissie gesteld, bestaande uit de hh. van der Hoeven en Mulder.

Eene verhandeling, door den heer Bosquet ingezonden, getiteld: *Recherches sur la faune et la flore fossile tertiaire du Limbourg Neêrlandais*, is in handen gesteld van de HH. v. Breda en Harting, om daarover verslag uit te brengen.

De heer van Hasselt sprak over de met plantaardige vergiften bestreken boogpijlen. Uit zijne mededeeling bleek, dat die pijlen in onze Oost-Indiën alleen gebruikelijk zijn op de Poggi of Nassau-eilanden nabij de Zuidwestkust van Palembang. Zijn onderzoek heeft hem aangetoond, dat het vergift, waarmede de pijlen waren bestreken, was een zwakke dosis Oepas Antjar (getrokken uit de Antiaris toxicaria). Hij meent, dat ook op de oostkust van Celebes vergiftigde boogpijlen worden gebezigd, doch heeft nog geene gelegenheid gehad om dit met zekerheid te onderzoeken. Deze bijdrage zal in de verslagen en mededeelingen worden opgenomen.

De heer van der Willigen sprak over het electrisch licht in het luchtledige en de heer Buys Ballot over het gewigt der magnetische bepalingen in onze Oost-Indische bezittingen. Daarna is de vergadering gesloten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 31 October.

Uit Bombay is het berigt ontvangen dat de opstandelingen in Oude gevoelige verliezen hebben geleden. Zij loopen in talrijke benden het land af en stroopen op schrikbarende wijze.

Voor den aanstaanden veldtogt worden groote toebereidselen gemaakt. De gouverneur-generaal heeft aan lord Elgin gevraagd om hem de troepen, die in China dienst hebben gedaan, af te staan. Dien ten gevolge zal de generaal Straubenzee met al zijne beschikbare troepen, een bataillon en 400 Cipayers uitgezonderd, omtrent het midden van October naar Calcutta vertrekken. De scheepsmagt voor Canton zal van 78 op 30 vaartuigen gebragt worden; de overigen zullen de krijgsbewegingen in Indië ondersteunen.

— Volgens brieven uit Hong-Kong van 11 Sept. begon men aldaar meer en meer overtuigd te worden van de kwade trouw der Chinesche regering. Het den 3den Julij bekrachtigde verdrag is niet in de officiële courant van Peking ter algemeene kennis gebragt, ja zoo geheim gehouden dat de commissaris Hwang verklaard heeft de mededeeling der bijzonderheden daarvan niet ontvangen te hebben. Ook het verdrag met de Vereenigde Staten verpligt den keizer tot de onverwijlde afkondiging daarvan, zoowel te Peking als in de provinciën, maar dit is niet geschied. Nog meer, ofschoon een der artikelen uitdrukkelijk voorschrijft dat het woord *barbaren* nimmer meer in eenig officieel stuk zal gebezigd worden, waar het de Engelsche regering of natie geldt, treft men in de courant van Peking van 25 Julij een edict aan, waarbij eereblijken aan diegenen worden verleend, welke zich bij gelegenheid dat de barbaren in allerijl naar Tien-Tsing optrokken onderscheiden hebben. Alles toont aan dat de keizerlijke regering slechts listen in het werk heeft gesteld, om de Europesche krijgsmagt van de hoofdstad verwijderd te houden.

— De Fransche gezant had dezer dagen uit zijne woning de Fransche vlag gestoken, hetgeen als zeer ongewoon, hem ten kwade werd geduid. Onze regering heeft aan den gezant op eene uiterst beleefde wijze de intrekking der vlag geraden.

— De nieuwe maatschappij tot het afwerken van den *Great Eastern* of *Leviathan* is tot stand gekomen. Zij voert den naam van de groote scheepsmaatschappij en zal een kapitaal hebben van 330,000 £.

— Alhier is de tijding ontvangen dat de *Eastern City*, eene der stoombooten der Black Ball linie op Australië, op 25 Aug. is verbrand. De *Eastern City* was een fraai schip van 1368 ton en het eigendom der heeren Baines & Co. Het werd gevoerd door kapt. Johnstone, en verliet den 10den Julij de Mersey, stevenende naar Melbourne, hebbende aan boord 180 passagiers, 47 man officieren en matrozen en meer dan 1600 ton lading. Door het transportschip *Merchantman*, kapt. Brown, werden al de opvarenden, een man slechts uitgezonderd, gered.

— Van de Kaap de Goede Hoop zijn berigten ontvangen tot 21 Sept. De gouverneur sir G. Grey, die voor eenigen tijd naar de grenzen was vertrokken, had aldaar eene conferentie geopend met oogmerk om tusschen den president van den vrijstaat en Moshesh eene verzoening tot stand te brengen. Z. Exc. had ook een onderhoud gehad met den bevelhebber der krijgsmagt, waarin besloten was alle beschikbare troepen naar Indië te zenden, waaronder ook een gedeelte van het Duitsche legioen zoude behooren; reeds waren vier schepen uit Algoabaai en een uit de Tafelbaai met paarden derwaarts vertrokken. Vier slavenschepen waren aangehouden en naar St. Helena gezonden.

— Te Portland (Vereenigde Staten) is thans voor de regtbank de zaak van een scheepskapitein aanhangig, die, op de vaart zijnde, een zijner matrozen gedurende 20 minuten heeft doen geeselen en zelfs daarbij voorging om te toonen hoe men met goed gevolg slaan moest. Na die strafoefening gaf hij hem nog eenige slagen met een stuk ijzer op het hoofd en in den nek, zoodat de ongelukkige dood nederviel.

FRANKRIJK.

PARIJS, 31 October.

De ingestelde regtsvervolging tegen den heer de Montalembert wordt in de meeste kringen afgekeurd. De regering had verstandiger gehandeld met deze zaak stil te laten rusten, want nu zal de bekwame redenaar en tegenstander van de republiek voor de regtbank vrijelijk het woord kunnen voeren. In het stuk, dat tot zijne vervolging aanleiding gaf, trekt de heer de Montalembert partij voor Engeland in den Indischen opstand en beweert onder anderen, dat alle tegenstanders van Engeland onder de vijanden der liberale instellingen gerangschikt moeten worden, terwijl overigens in het geheele artikel een strijd gevoerd wordt tegen de absolutistische regeringen. Ook zegt het dat de Fransche regering een misslag heeft begaan, doordien het in zekeren zin Engeland als mede-oorzaak heeft beschouwd van den aanslag van 14 Januarij. De regering van Louis Philippe is in dat opzigt verstandiger geweest; deze toch beschuldigde Engeland niet als betrokken in den aanslag te Boulogne, hoewel de ontwerpers destijds ook uit Engeland kwamen.

— De heer Carrel, die door de regering aan boord van den *Charles Georges* werd afgevaardigd, is alhier aangekomen. Een zonderling feit is thans bekend geworden: de negers, die zich aan boord van dat stoomschip bevonden, en die ten gevolge der inbeslagneming van het vaartuig vrij verklaard waren, zijn niet naar hun land teruggezonden, maar op de kust van Mozambique door het plaatselijk bestuur in het werk gesteld.

— Omtrent de zaak van Mortara verneemt men, dat de door den Franschen gezant bij den H. Stoel ingediende vertoogen geen gevolg hebben gehad, maar dat de Paus zijn leedwezen heeft betuigd over de treurige uitwerking, die de opligting van den jeugdigen Mortara heeft veroorzaakt. Door *l'Union commerciale* wordt thans weder een soortgelijk geval medegedeeld. Een protestantsch Zwitsersch meisje, dat te Rome als bonne diende en betrekkingen had aangeknoopt met een Zwitser der Pauselijke garde, was voor eenige dagen moeder geworden van een kind, hetwelk de geestelijken spoedig na de geboorte wilden doopen, en deswege vergunning vroegen aan de moeder. Deze weigerde echter hare toestemming te geven, omdat zij die plegtigheid wilde laten vervullen door den geestelijke, die aan de Zwitsersche legatie verbonden is. Eenige dagen later werd het kind ziek, en toen werd, na afwijzing van eene tweede aanvrage, de moeder door hen gewelddadiglijk weggevoerd en het kind gedoopt. De Zwitsersche regering moet voornemens zijn zich deze zaak aan te trekken.

— De generaal de Salles, die zich in den Oosterschen oorlog zeer heeft onderscheiden, is door zijn schoonbroeder, die aan verstandsverbijstering

sadt en met een geladen pistool rondliep, doodelijk getroffen is. De dappere generaal is namelijk toegeschoten, om zijn schoonbroeder het gevaarlijke wapen te ontweldigen, toen deze zich aan de worsteling onttrekkende hem daarmede trof.

— Een onzer bladen, aan het krijgswezen gewijd, berigt dat er in Abyssinië een oorlog is uitgebarsten tusschen den koning van Tigré en den beroemden Kasai, die zich tot keizer heeft doen uitroepen onder den naam van Theodorus I en die het bewind voert over Amhara en het zuidelijk deel van Abyssinië. De laatstgenoemde vorst heeft een leger van 36,000 man, waarvan een derde uit cavalerie bestaat, die door een oud-onderofficier van de Afrikaansche jagers wordt aangevoerd; voorts 12 stukken veldgeschut, onder de leiding van een Italiaan, voorheen kapitein in het Napelsche leger. Indien het hem gelukt de overwinning te behalen, zal de omvang zijner staten bijna gelijk zijn aan het Abyssinische rijk, waarvan oude schrijvers gewagen. Theodorus I is een groot bewonderaar van Napoleon I.

— Eene correspondentie van het eiland Réunion van den 26sten Sept. berigt, dat een schip van die kolonie op de kust van Afrika geplunderd en dat het grootste gedeelte der equipage en de kapitein vermoord is. Het schip *Alfred*, insgelijks van die kolonie komende en bestemd naar Comores, is te Orbo door een Portugeesch oorlogschip in beslag genomen en naar Mozambique opgebragt; het schip is later teruggegeven, doch heeft veel schade geleden.

ITALIE.

Door den aartskanselier der Romeinsche hoogeschool is bekend gemaakt dat de beperkende maatregelen, vervat in het pauselijk besluit van 27 Sept. 1833, zijn ingetrokken. Bij dat besluit waren, wegens de destijds in de Romagna voorgevallen onlusten, de studenten onder toezigt der politie gesteld, de lessen in de wijsbegeerte afgeschaft, en de uitoefening der wetenschappelijke bedrijven verboden aan allen, die niet te Rome eenen akademischen graad hadden verworven.

— Uit Genua meldt men, dat de Tanaro buiten hare oevers is getreden en aanmerkelijke schade aan den spoorweg nabij Alessandria heeft aangerigt.

PRUISSEN.

BERLIJN, 31 October.

Het ministerie heeft na langdurige beraadslagingen begrepen, dat het pligt was om van wege den prins-regent eene beslissing uit te lokken omtrent de vraag of Z. K. H. aan de tegenwoordige raadslieden der kroon zijn vertrouwen blijft schenken en voor het vervolg hunne diensten wil aannemen. Men verwacht dat de prins-regent, die vrijzinniger beginselen huldigt dan die tot hiertoe heerschende waren, slechts enkele der tegenwoordige ministers zal behouden.

— Uit Baden wordt berigt, dat op de gedane vertoogen der Zwitsersche regering het Nederlandsche werfbureau te Lorrach is opgeheven en naar Mannheim verplaatst.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 31 October.

De Oostenrijksche staatsschuld, minder dan 5 pCt. rente gevende, kan des verlangd wordende tot het volle bedrag geconverteerd worden in nieuwe stukken, nieuwe Oostenrijksche Währung, welke laatste gerekend wordt à 105 per 100 C. M.

— Tot groot nadeel van den handel is men alhier tot de ontdekking gekomen dat er een groot aantal valsche banknooten in omloop zijn. De vervalsching is door middel van de photographie zoo kunstig bewerkt, dat zelfs deskundigen de valsche niet van de echte kunnen onderscheiden. Het volgende voorval strekt daarvan tot bewijs. Een der eerste bankiershuizen had eene betaling te doen aan de crediet-inrigting en gaf daartoe 11 stuks banknooten van *f* 100. Deze werden echter als valsch teruggegeven en nu bleek uit een onderzoek, dat de bankier die billetten denzelfden morgen van de centraalkas der nationale bank ontvangen had, zoodat de bank haar eigen papier niet van het vervalschte had onderscheiden. Aan de schaduw van de nullen in het watermerk is echter een gering verschil op te merken.

— De bekende reizigster mevr. Ida Pfeiffer is na eene langdurige ongesteldheid alhier overleden. Gelijk men weet was die ongesteldheid het gevolg van de ontberingen en moeijelijkheden door haar op Madagascar doorgestaan. Deze beroemde vrouw zag alhier in het jaar 1790 het levenslicht. Voor ongeveer 16 jaren deed zij hare eerste reis en wel naar het Heilige Land. In 1845 vertrok zij naar Scandinavië en IJsland. Van 1846 tot 1849 deed zij eene reis rondom de wereld; in 1851 vertrok zij andermaal naar Indië, trok door de bijna onbezochte oorden van Sumatra en Borneo en keerde in 1854 van daar terug. Haar laatste togt was de reeds vermelde reis naar Madagascar.

— Men zegt dat er aan de Bosnische grenzen een corps van 25,000 man zal geplaatst worden.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 8 September.

Den 4den dezer werd de 18de verjaardag van Z. K. H. den prins van Oranje, zijnde de dag waarop de jeugdige vorst is getreden in de regten hem bij de grondwet toegekend, op deze hoofdplaats plegtig gevierd.

— De heer mr. J. A. van der Chijs, Oost-Indisch ambtenaar van de 1ste kl., is benoemd tot eersten commies bij de algemeene secretarie.

— Door de natuurkundige vereeniging in Nederl. Indië zijn benoemd tot gewone leden dier vereeniging de hh. O. Brummer te Alapoenoe; E. F. M. Helmkampf, ter Sumatra's Westkust, en T. A. C. van Kervel te Anjer.

— Uit Samarang meldt men van 27 Aug. het volgende. Op zekere mevrouw P. alhier is eenige dagen geleden poging tot vergiftiging gepleegd, door vermenging van het vergif met de thee en het brood en water, tot haar gebruik bestemd. Hare bediende, de inlandsche vrouw Sari, heeft reeds de misdaad bekend. Mevrouw P. is nog aan de gevolgen lijdende, doch er bestaat hoop op spoedig herstel.

— Op Menado en op Ternate is den 4den dezer, des morgens ten 7 ure, eene vrij sterke aardbeving gevoeld.

— Eene den 30sten Junij ll. met brieven van Riouw naar Bangkalis (Siak) gezondene sampang is op de terugreis, nabij het eiland Padang, door een gewapende praauw, bemand met een 25-tal Boeginezen aangevallen. Na al de ammunitie verschoten te hebben, moest men voor de overmagt der aanvallers bukken en op het eiland de vlugt nemen, met achterlating van het vaartuig, waarin eene lila benevens een geweer van het garnizoen te Bangkalis. Van het eiland Padang zijn de beroofden drie dagen later in eene kleine praauw weder te Bangkalis aangekomen. Een van daar ingesteld onderzoek in de kreken en vaarwaters der omliggende eilanden leverde geen spoor van de boosdoeners.

KERKNIEUWS.

MIDDELBURG, 30 October. Wegens het bedanken van ds. Schuring, te Hoorn, heeft de kerkeraad der herv. gemeente de vroegere nominatie aangevuld met ds. Feith, te Heino, en toen het volgende 3-tal gevormd: Berlage, te Zalt-Bommel; Boonen, te Noordwijk-Binnen en Feith, te Heino.

— Te Broek in Waterland is door den kerkeraad der herv. gemeente uit het vroeger opgegeven 12-tal predikanten het volgende 3-tal gevormd: Jorissen, te Kampereiland, Feith, te Heino en Koch, te Oisterwijk.

— Door den kerkeraad der Ned. herv. gemeente te Nijmegen is uit het vroeger vermelde 3-tal predikanten beroepen ds. B. ter Haar Bz., te Delden.

— Aan den Helder is tot predikant bij de hervormde gemeente beroepen ds. Vis Diepering, pred. te Wognum.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 1sten November de heer F. G. A. Jongkindt Coninck, med. doctor te Aarlanderveen, in de verloskunde, na verdediging van *Theses argumenti obstetricii.*

ADVERTENTIEN.

25-jarige Echtvereeniging

VAN

J. H. BERCKENKAMP Dz.,

MET

H. HOEK.

KATWIJK A/D RIJN, 2 November 1858.

Bevallen van een ZOON, W. G. BERTRAND — MÜLLER.

LEIDEN, 1 November 1858.

Op den 30sten October ontsliep kalm en zacht onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Vrouwe HILLEGONDA RACHEL GANDERHEYDEN, Weduwe van Wijlen Ds. W. LEEMANS.

C. LEEMANS,
C. M. LEEMANS — DE VRIES,
Huize Oostmaasest onder Warmond, P. A. LEEMANS,
J. A. A. LEEMANS,
A. M. LEEMANS — BIK,
M. E. LEEMANS.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

Bij acte op den 30sten October 1858 voor den Notaris Mr. H. OBREEN te *Leyden* gepasseerd, is de Vennootschap tusschen de Heeren CORNELIS VLIELAND en THEODORUS FERDINAND VLIELAND, aldaar bestaande, tot den handel in *Visch en Fruiten*, onder de Firma C. VLIELAND EN ZOON, met den 31sten dier maand **ontbonden**.

De zaken der ontbonden Vennootschap worden geliquideerd door genoemden THEODORUS FERDINAND VLIELAND, die dezelve onder gemelde Firma voor zijne eigene rekening zal voortzetten, buiten eenige aansprakelijkheid van eerstgenoemden.

Geschiedende deze aankondiging ingevolge Artikel 31 van het Wetboek van Koophandel.

De Schuldeischers in den boedel van de Gefailleerde Firma ADRIAN & COMP. worden bij deze opgeroepen om op Dingsdag den 9den November 1858, des voormiddags ten half elf ure, te verschijnen ter Vergaderkamer van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, op het Raadhuis aldaar, ten einde aan te hooren de **Rekening en Verantwoording**, welke alsdan ten overstaan van den Edel-achtbaren Heer Regter-Commissaris in gemelden Boedel, door den Ondergeteekende als Curator zal worden afgelegd.

Mr. J. L. KLAVERWEIDEN.

HEROPENING VAN HET KOFFIJHUIS DE *EENDRAGT*,

in de Janvossensteeg.

De Ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde Begunstigers en Stadgenooten te berigten, dat hij het hier bovengenoemd Koffijhuis met Kolfbaan geheel heeft vernieuwd en geopend zal hebben op Zaturdag den 6den dezer; belooft eene prompte en solide bediening.

UEd. Dw. Dienaar,

LEYDEN, 1 November 1858. G. ELSHOFF.

☞ De **Sigaren-Fabriek** blijf ik beleefdelijk aanbevelen.

ZOMERZORG.

Donderdag 4 November a. s. zal des namiddags ten 4 ure Zaal en Tuin voor het Publiek **gesloten** zijn.

De Ondergeteekende heeft de eer door deze aan zijne Begunstigers te berigten, dat hij zijne affaire in **Haring, Visch** en **Spaansche Fruiten** heeft *overgedaan* aan zijnen Zoon T. F. VLIELAND, die dezelve voortaan voor eigen rekening zal continueren; dankend voor het vertrouwen gedurende ongeveer veertig jaren genoten, verzoekt hij hetzelve op zijn Zoon en Opvolger te willen overbrengen.

C. VLIELAND.

Ingevolge bovenstaande Annonce neemt de Ondergeteekende de vrijheid zijne affaire in **Haring, Visch** en **Spaansche Fruiten**, het geëerde Publiek minzaam aan te bevelen, zullende hij niets onbeproefd laten om het vertrouwen zijns Voorgangers zoo vele jaren en zoo ruimschoots genoten door prompte bediening sich waardig te maken.

T. F. VLIELAND.

Op het Hotel ***DEN BURG***, bij den Heer J. KOK, is gedurende eenige dagen eene Dame gelogeerd, met Parijsche Dames **Modelhoeden** en **Kapsels**, tegen *zeer billijken* prijs.

De Ondergeteekende berigt zijne geëerde Stadgenooten dat hij heden zijne Affaire in **Tabak, Snuff, Sigaren, Koffij, Thee en Chocolade** heeft *verplaatst* tegenover het Stadhuis. Hij maakt bij deze zijne geëerde Stadgenooten attent op eene door hem ontvangen keurige partij **Thee**, tot de prijzen van *f* 1.00, *f* 1.20 en hooger per 5 ons.

LEYDEN, 2 November 1858. C. E. COCKUYT.

NIEUWE CASTANJES,
BORDEAUX VRUCHTEN OP BRANDEWIJN,
MOUTARDE DIAPHANE,

In heele en halve flacons te bekomen bij H. J. ROOT, op de Botermarkt, te *Leyden*.

Bij de op Zaturdag den 30sten October 1858 aan den Burg te *Leyden*, ten overstaan van den Notaris Mr. J. E. KLAVERWYDEN gehoudene veiling, zijn de percelen in bod gebragt als volgt:

Nº. 1. Een HUIS EN ERVE, staande en gelegen te *Leyden*, aan den Ouden Singel omtrent de Oostdwarsgracht, Wijk V. Nº. 408, Kadaster Sectie B. Nº. 773, groot eene roede, 26 ellen en Nº. 775, groot 87 ellen met een daaraan verbeeld PAKHUIS, uitkomende in eene poort, Kadaster Sectie B. Nº. 1377, groot 31 ellen, op . . . . . *f* 1725.—.

Nº. 2. Een PAKHUIS, ingerigt tot berging van Aardappelen naast het voorgaande perceel, Wijk V. Nº. 407, Kadaster Sectie B. Nº. 774, groot 77 ellen, op . . . . . - 1200.—.

Nader verhoogd met . . . . . - 100.—.

Nº. 3. Een PAKHUIS als voren, staande naast het voorgaande, Wijk V. Nº. 406, Kadaster Sectie B. Nº. 777, groot 53 ellen, op . . . . . - 800.—.

De afslag en toewijzing zal plaats hebben Zaturdag den 6den November aanstaande, des avonds ten 7 ure, zullende vóór dien tijd ten Kantore van gemelden Notaris verhoogingen worden aangenomen tegen genot van *één vijfde* van iedere verhooging.

OPENBARE BESTEDING,

Op het Raadhuis der Gemeente *Leyden*, op Maandag den 15den November 1858, 's middags ten *twaalf* ure, van:

De leverantie van de benoodigde LICHT- EN BRANDSTOFFEN *ten behoeve der Gemeente Leyden, voor den tijd van* twaalf *maanden, ingaande den eersten Januarij en eindigende den laatsten December* 1859.

Zullende de voorwaarden van heden af dagelijks (uitgezonderd de Zondagen) ter Secretarie dezer Gemeente ter lezing liggen, van 's voormiddags *tien* tot 's namiddags ten *twee* ure.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN zijn van meening, in het bijzijn der Commissie van Fabricage, in het openbaar

TE VERPACHTEN:

1º. *De voordeelen van de ontvangst der Tolgelden aan het Tolhek op de Haarlemmer Trekvaart aan de Rijnsburger Vliet, voor den tijd van vijf jaren, aanvangende den* 1sten *Januarij* 1859.

TE VERHUREN:

2º. *Het bewonen van de huizing buiten de Mare Poort, met de Stal, de Schuur en verder aanhooren, voor den tijd van tien jaren, aanvangende* 1 *Mei* 1859.

3º. *Het Grasgewas van het Raamland aan den Singel buiten de Mare Poort, voor den tijd van tien jaren, aanvangende den* 1sten *Januarij* 1859.

En zulks op het Raadhuis binnen de gemelde Gemeente, op *Maandag den* 15den *November* 1858, des middags ten 12 ure.

Zullende de voorwaarden van heden af dagelijks (uitgezonderd de Zondagen) ter lezing liggen ter Secretarie dezer Gemeente van 's voormiddags *tien* tot 's namiddags *twee* ure, en aan de Stads Timmerwerf van 's voormiddags *tien* tot 's namiddags *vier* ure, terwijl door den Stads-Architect de verlangde aanwijzingen zullen worden gegeven.

OPENBARE VERKOOPING,

op Vrijdag den 5den November 1858, des voormiddags ten 10 ure aan de Boommarkt te *Leyden*, van eene partij **Afbraak**, bestaande in Spruiten, Platen, Bindten, Schuif- en Deurkozijnen, losse Ramen en hetgeen verder ter verkoop zal worden aangeboden.

Wie in de beide eerste afleveringen van DE BREUK & SMITS' *Algemeen Adresboek van de Stad Leyden* eenige misslagen of leemten mogt hebben ontdekt, welke in de lijst van *vermeerderingen, veranderingen en verbeteringen* kunnen aangewezen worden, gelieve daarvan schriftelijke opgave te doen ter Drukkerij van het Adresboek vóór den 7 November 1858. De derde of laatste aflevering zal weinige dagen daarna het licht zien, terwijl de Uitgevers zich eene *prijsverhooging buiten inteekening* voorbehouden.

Een zeldzaam goedkoope uitgave van een Woordenboek voor alle Standen is de

VOLKS-ENCYCLOPÆDIE,

Behandelende Kunsten en Wetenschappen, de Levens van beroemde Mannen en Vrouwen, Nijverheid, Fabrieken, Stoomwezen, Stoomwerktuigen, Landbouw, Veeteelt, Tuinbouw, Bloemen, Kruiden, Gewassen, enz., enz., door

EENE VEREENIGING VAN ZAAKKUNDIGEN.

Dit werk is een volledige vraagbaak, die men bij duizende, dagelijks voorkomende zaken, kan raadplegen. Zoowel de Geletterde als de Koopman, de Winkelier, Landbouwer als de Ambachtsman, vinden in dit boek beknopt datgeen bijeen, waarover zij anders uitgebreide werken zouden moeten naslaan. De uitgegeven Afleveringen leveren een doorslaand bewijs, hoe in een beperkte ruimte vele zaken bij weinige uitgebreidheid degelijk kunnen behandeld worden. De prijs is zóó laag gesteld, dat deze een ieder tot den aankoop zal aanmoedigen. De uitgave geschiedt bij maandelijksche Afleveringen van 96 pagina's compressen druks, die à *dertig Cents*, bij inteekening, berekend worden. De nu verschenen Afleveringen 1—9 zijn bij alle Boekhandelaren ter inzage voorhanden.

H. A. M. ROELANTS, *Uitgever*.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 1 November.

Tarwe, jar. 10 cts, nieuwe 20 à 30 cts lager; goede en puike jarige van *f* 8.90 tot *f* 9.30; mindere van *f* 8.— tot *f* 8.75; goede en puike nieuwe *f* 8.20 à *f* 8.60; mindere *f* 7.— *f* à 8.—. Rogge: 10 cts lager; *f* 5.75 à *f* 6.50. Gerst: Winter *f* 4.50 à *f* 5.60; dito Zomer *f* 4.20 à *f* 5.30. —

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 10.— tot *f* 11.30. Pruissische Rogge *f* 6.— tot *f* 6.40.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
MAANDAG 1 November.

		Laagst koers	Hoogst koers	Gebleven
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{1}{4}$	64	$63\frac{13}{16}$
Dito Certificaten	„ 3 „	$75\frac{3}{16}$	$75\frac{7}{16}$	75
Dito dito	„ 4 „	$97\frac{15}{16}$	$98\frac{1}{4}$	98
Amortisatie Syndicaat	„ $3\frac{1}{2}$ „	—	—	—
Handelmaatschappij	„ $4\frac{1}{2}$ „	142	—	—
O. I. Leening	„ 4 „	$97\frac{3}{4}$	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	„ $4\frac{1}{2}$ „	69	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	„ $4\frac{1}{2}$ „	$101\frac{1}{4}$	—	—
BELGIE	„ $2\frac{1}{2}$ „	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	„ $2\frac{1}{2}$ „	$53\frac{1}{8}$	$53\frac{1}{4}$	—
Dito dito	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	„ 3 „	—	—	—
Dito dito	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	„ $1\frac{1}{2}$ „	$29\frac{3}{4}$	$29\frac{13}{16}$	—
Dito Obligatiën	„ 3 „	$45\frac{1}{2}$	$45\frac{5}{8}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	„ 3 „	$40\frac{9}{16}$	$40\frac{11}{16}$	$40\frac{5}{8}$
Bewijzen Coupons		$6\frac{1}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	„ 3 „	$45\frac{15}{16}$	46	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	„ 5 „	$105\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	„ 5 „	$103\frac{3}{4}$	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	„ 5 „	$90\frac{7}{8}$	$91\frac{1}{8}$	—
Dito 1840	„ 4 „	$85\frac{1}{16}$	$85\frac{1}{4}$	$85\frac{1}{4}$
Dito bij STIEGLITZ & Co.	„ 4 „	85	—	—
Dito dito Nieuwe	„ 4 „	—	—	—
Inschrijving in Assign.	„ 6 „	—	—	—
Certificaten van dito	„ 6 „	$65\frac{9}{16}$	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 „	$157\frac{1}{4}$	158	—
Dito Obligatiën	„ 4 pCt.	$81\frac{5}{16}$	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll	„ 5 „	—	—	—
Dito	„ 4 „	63	—	—
Dito Metall.	„ 5 „	$77\frac{7}{8}$	78	$77\frac{15}{16}$
Dito Nieuwe	„ 5 „	$86\frac{7}{8}$	$87\frac{1}{16}$	87
Dito 1847	„ $2\frac{1}{2}$ „	$39\frac{3}{8}$	$39\frac{3}{8}$	$39\frac{3}{8}$
BRAZILIE, 1824 100 £	„ 5 „	100	—	—
SARDINIE	„ 5 „	—	—	—
PERU, Geldleening 1854	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	„ $4\frac{1}{2}$ „	$39\frac{1}{4}$	—	—
GRENADA, Obligatiën	„ $3\frac{1}{2}$ „	$18\frac{1}{4}$	$18\frac{5}{8}$	[illegible]
MEXICO, Obligatiën 1851	„ 3 „	$18\frac{3}{4}$	—	—
N. AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Grieken $8\frac{15}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening $3\frac{1}{4}$ pCt. Prolongatie $3\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto $3\frac{1}{2}$.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.